

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccio št. 3. II. nadst.

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	34 kron
za pol leta	18 „
za četrt leta	9 „
za en mesec	3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročilo brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stočink (3 svč.); izven Trsta pa po 8 stočink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godina Lastnik konsorcij lista „Edinost“ Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trst

Slovenska narodna organizacija

(Klic iz krogov slovenskih svečnikov na Štajerskem).

IV.

No, rekli smo že, da spoznavamo tudi mi, da bi bil ob sedanjih razdraženosti zastoj ves trud v ta namen, da bi slovenske glave ujedini v jedni misli. Zato pa je za sedaj najnujnejša kategorična potreba: **varovati največjo toleranco proti vsakomur.** Ali v to treba nečesa, česar absolutno pogršamo v naših sedanjih slovenskih bojih. Ali ravno to je conditio sine qua non, ako hočemo priti do razmerja, do organizacije, kakoršnujo si mislim jaz in kakoršnje kategorično zahteva sedanje prekerno položanje naroda izlasti ob periferijah domovine. Gospoda, tu ne gre le za hitrejši ali počasnejši razvoj in napredek naroda. Tu gre za veliko več! Ozrite se malo po Koroškem, obrnite pogled svoj v Istro, ne prezirajte razmer ob severni, jezikovni meji južnega Štajerja, in ne boste si mogli zatiskati oči pred dejstvom, da tu gre za več, nego za hitrejši ali počasnejši razvoj, da gre za — obstanek! Vprašanje življenja je tu. Tu je, gospoda, vse v nevarnosti! Mi pa se pehamo sem in tja ne le med seboj, ampak tudi proti skupnemu sovražniku — brez vsake direktive! V najhujšem boju je vojevanje na naši strani brez vsake organizacije. In ko smo se napehali danes, med seboj in proti drugim, ter legamo spat, ne vemo zvečer, kje pričnemo jutri — pehati se! Vsa narodna obramba, vse naše vojevanje je uravnvano od slučajja, od dobrih ali slabih naključij. Zistema ni nikjer nič. Tako smo v boju materialno tepeni od sovražnikov, moralno osmešeni pred prijatelji in brez ugleda in moči navzgoraj. Nekoč je rekel bivši ministerski predsednik grof Baden: Saj iščem Slovence, a jih ne najdem nikjer! Te dni pa je baje rekel neka ekseleenca: »Bog u mej Slovence, jaz jih ne morem, kar eden hoče, drugi noče!« Take so posledence naših sedanjih razmer, popolnega pomanjkanja organizacije in gotovih določenih ciljev na našem narodnem delu, v našem javnem življenju!

Tako ne sme ostati dalje, ako res hočemo dobro svojemu rodu. Zato sem rekel: ako se že ne moremo ujediniti v jednako mišljenje, pa uveljavimo vsaj skrajno toleranco nasproti drugače mislečemu. Tu prihajam torej do tistega conditio sine qua non,

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

IV.

»Jako energična deklica« je pomrmljal Evgenij, ki je vso povest jako resno poslušal. »Vrgla se je po svoji materi.«

»A veruješ-li ti, Evgenij, da me ljubi, da me od sreča ljubi?«

»Verujem za sedaj.«

»Za sedaj?«

»Pustiva to. A kaj porečejo stariši, njeni stariši, tvoji stariši? Kaj boš ti?«

»Ne boj se, brate, ljubezen nima samo perot, ljubezen zna tudi delati. Moji roditelji privole od sreča, ker ne bodo hoteli svojemu sinu kvariti sreče.«

»Ali njeni? Njeni?«

»Njenim zapoveduje — ona. Imetja imam jaz, ima ona, in ne dvomim, da mi pride v delež pristojno mesto, kjer bom mogel delati pošteno, marljivo.«

»Tvoja nada je jako hitra. A poezija?«

na katero sem hotel pokazati že gori. Da postanemo tolerantni, treba nam nečesa, česar ni bilo do sedaj; ali prav za prav: iznebiti se moramo nečesa, v kar smo bili do sedaj zakopani čez glavo: krive vere namreč, da smo kaj izgubili na svojem prepričanju in na svojih načelih, ako bi — in naj bi bilo to v še tako eminentnem interesu naroda — hoteli iskati kakov modus vivendi z drugače mislečimi. Mimogredé pa pripoznavam rad, da jih je v Slovincih tudi takih ljudi, ki fingirajo, ki hlinijo tako vero in jo fino proračunjeno širijo dalje, da le ne pride do pomirjenja, ker boj ugaja njihovim računom, ker brez boja bi oni nehali biti činitelj v našem javnem življenju. Na te naj bi malec pazili na desni in levi oni, ki so res narodnjaki in ki imajo kaj besede.

Tolerancije nam treba torej, da se bomo spoštovali med seboj. Tolerancije proti vsakomur. Nikdo naj ne bo preganjan radi svojega prepričanja! Vsakdo naj sam zastopa to pred svojo vestjo. Nikogar ne smemo siliti k temu ali onemu naziranju. Vsaka stvar, ki je na sebi dobra, zmaga končno tudi brez burke, sovražne agitacije. Slaba pa propade istotako. Nam treba torej, da se pojmi bistrijo polagoma. Če je kdo liberalec ali klerikalec, naj bo to njegova osebna stvar. Le na podlagi medsebojne tolerancije je možno ujedini vsaj ozirom na tiste narodno-politične točke, ki nam morajo biti skupne in gledé katerih se moramo sporazumeti tudi v vprašanju taktike.

Za tako politično organizacijo — kakor sploh za vsako — pa treba enotnega skupnega vodstva, treba načelu avtoritete, pripoznavane od vseh, treba organa, ki naj vodi in predstavlja pred svetom to skupno organizacijo in določuje narodno in politično taktiko.

V prihodnjem zaključnem članku pridem se svojim nasvetom.

Govor drž. poslanca dra Ferjanciča

povodom razprave o proračunu v seji zbornice poslancev dne 24. febr. 1902.

(Dalje.)

Celjsko vprašanje.

V glavnem pa je še neka druga okolnost, ki prihaja tu v poštev. Na utrkavisti-

»Poezija? Poezija? Tvoja vprašanja postajajo zoperna. Misliš-li, da se izneverim svojim idejalom? Me li držiš za mlačneža? Jeden svojih idejalov sem ravno dosegel — ljubičico; in dosežem tudi drugi, ako Bog da, svobodo domovine.«

»Ti ideali, brat, so si včasih navskrižni.«

»Ali ti nisem povedal prej, kako je Lucija odpravila oholega gizdalina, ki je odpal od svoje krvi? Moré-li taka deklica biti nasprotna svetim težnjam svojega naroda?«

»Ali, prosim, stvar ni še spravljena na čisto, kako se je izvršilo vse to?«

»Da res. Šli smo iz vrta v hišo. Tu je bila zbrana velika družba. Repušić se je takoj primaknil k Luciji ter jej je polglasno nekaj šepetal, a ona mu je odgovarjala vedro in veselo. Jaz sem se zabaval z gospo, pohvalil Kolomanovo pridnost; govoril sem o tem in onem; morda mi je ušla tudi kaka neumna beseda. Z Repušićem nisem govoril; gledal me je samo po strani čudnim očesom. Slutil je menda nekako instinktivno, da sem jaz ovira njegovi ženitvi. Na obedu smo bili vesele volje; Lucija je zbijala šale; z mano

škem gimnaziju morajo biti tudi učne osebe mešane, in tu je potegnen zapab, da k ostalim nemško-nacionalnim šolam ne pride še mariburski gimnazij (Živahno pritrjevanje). To je moment, na kateri naj bi vlada obrnila svojo pažnjo.

Konečno, gospoda moja, se špekulira tudi na našo pozabljenost. Govori se, kolike velike vrednosti bi bilo za Slovence, ako v Mariboru dobé samostojen spodnji gimnazij; saj to da je vse kaj drugega nego paralelni razredi. O tem se pozablja namenoma, da je v letu 1895, ko je bilo odloženo, da se želja Slovencev bo upoštevala, prišla iz Celja neka nemška deputacija in je rekla: Če se že vsakako mora ugoditi želji Slovencev, pa naj se za božjo voljo ne osnujejo paralelni razredi, ampak raje samostojen gimnazij. To dokazuje vendar eklatantno, da samostojen gimnazij služi njih namenom, ne pa našim.

Nočem se dalje muditi pri tem predmetu. Pripominjam le še, da imamo za sedaj posla le z resolucijo, resolucijo, katere nadaljna usoda nam še ni odložena. Resolucije so v ceno, če tudi so, kakor le-ta, navstale s težavami.

V osemdesetih letih so bile na predlog tedanjega poslanca Tonklija vsako leto v proračunskem odseku sklenjene resolucije za osnovo slovenskih gimnazijev ali paralelk, nikoli pa ni bilo ustrezno kateri teh resolucij. Tako tudi tej resoluciji grofa Stürgkha bržkone ne bo ustrezno, tej publi resoluciji, sklenjeni od zastopnikov jednega plemena 8 milijonov proti zastopnikom ostalih 17 milijonov prebivalstva države. (Tako je!) Jaz obžaljujem le slabotnost, ki jo je minister pokazal s tem, da je izjavil, da bo to resolucijo, ako jo zbornica sklene, uvaževal. Jaz ne vidim tu drugega, nego slatost. Tu, gospoda moja, ni ničesar več premišljati. Premišljati je bilo leta 1895., ko je bil zavod ustanovljen (Živahna pohvala), premišljati je bilo leta 1897, ko je bil odklonjen kredit, premišljena je bila stvar, ko je bil kredit postavljen v zadnji proračun. Sedaj ni ničesar več premišljati. Sedaj je bila vladi dolžnost zavzeti stališče nasproti koraku, žalečemu nas in prezirljivemu za nas, in v to je bila obvezana izlasti vlada, ki izjavlja, da noče spremeniti ničesar, ako udeležene narodnosti niso sporazumljene s tem.

Take izjave, kakoršnja je bila ona naučnega ministra, se v stanu le vspodbujati gospode, kakoršnji so grof Stürgkh in tovariši. Proračunski odsek naj v prihodnjem letu zopet izvoli grofa Stürgkha poročevalcem za

je malo govorila, veliko več z Repušićem in tako jako delikatno in uljudno. Ko so na obedu nazdravili Repušiću in njej, se je poslednji zahvalil s peroracijo o sreči, lepoti, in kaj vem še. Lucija se je nasmehnila ter malo prikimala z glavo. Domačin Dobrančić je gledal vse te prizore popolnoma ravnodušno, kakor da se njega nimalo ne tiče vse to. Po obedu se je družba razšla po hiši in vrtu. Samo domača gospodinja, gospodar in teta so ostali v gospejni sobi. Slutili smo, da imajo važne razloge. Lucija je bila med nami na vrtu. Repušić je govoril sto uljudnih fraz, katerim se je smejala od srca. Na me se ni oziralo ni malo. Hkratu jej je naznanila so-barica, da jo kliče milostiva gospa. Deklica je malo pobledelela, pogledala me iz pod očesa in odletela, poklonivši se družbi. Gospoda v vrtu so bili nenavadno veseli in tudi jaz žnjimi. Samo tu pa tam me je nekaj stisnilo na srečo. Repušića je mučila nestrpnost. Stokrat je pogledal na okna hiše. Naenkrat — tega trenutka ne pozabim nikdar — je prišla milostiva tetka na vrt. Bila je jako razdražena, blede. Poklonivši se družbi ceremonijozno, šla je k Repušića ter mu nekaj rekla

srednje šolstvo. Jaz sem le radoveden, kate-terega zavodov, službe našim namenom, vzame prihodnje leto »na muho«. (Veselost in pohvala). Kaj pa ima prav za prav še obstanka v državi, ako se po majoritetnem principu more in mora odpravljati sedaj to, sedaj pa to, kar je ravno dotični večini neljubo, izlasti pa na učnih zavodih?! (Pohvala). Ali to se dela le proti nam. S Poljaki se gleda, da se izhaja, nad Čehesine upajo več (Pritrjevanje), le nad nami si hočejo hladiti jezico. (Živahna pohvala in ploskanje). Če bi pa izrodjeni avstrijski parlamentarizem dajal ročaj za to, potem smete biti gotovi, da bomo mi, kakor smo krotki sicer, tudi poleg, da temu parlamentarizmu — nadejamo se, da ne bomo sami — vržemo poleno pod noge. (Živahna pohvala in ploskanje).

Mi protestujemo torej zato najodločneje proti zahtevi, ki je obsežena v resoluciji grofa Stürgkha (Pohvala); mi menimo in se nadejamo, da bo, ko pride to vprašanje tu do odločitve, v tej zbornici najti dovolj pravičnega zmisla, ki bo priznaval opravičenost naše nevolje. (Pohvala).

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 28. feb. 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — V večerajšnji seji poslanske zbornice bili sti v razpravi točki »ministerski svet« in »upravno sodišče«.

Posl. dr. Žitnik je izjavil, da so on in njegovi pristaši glasovali za prehod v podrobno razpravo zato, da zbornici omogočijo objektivno pretresovanje proračuna. Omenil je pa, da njegovi somišljeniki ne morejo glasovati za dispozicijski fond z ozirom na stališče, ki ga je zavzela vlada nasproti celjskemu vprašanju. Kjubu neprestanim zatrdilom o svoji nepristranosti — je dejal govornik — je vlada nasproti Slovincem vendar prav nič ne izvršuje, kar je zatrjeval tudi naslednji govornik, posl. Perić, z ozirom na Hrvate. Posl. Perić je nadalje izjavjal, da bi moral biti uradni jezik na dalmatinskih državnih uradih izključno hrvatski mesto italijanskega. Priporočal je, naj se za Dalmacijo sestavi investicijski program, kateremu bi bil glavni namen: podpirati kmetijstvo.

Posl. Vasilk o se je pritoževal proti nasilstvom Poljakov nad maloruskim nara-

na tiho. Jaz sem stal nedaleč od njiju ter sem ujel kako besedo. »Mi odpotujemo jutri«, je rekla le-ta. Gizdalina je poparilo. »Nič?« je vprašal. »Nič« je odgovorila le-ta, a moje sreče je poskočilo od radosti toli živo, da je hotelo počiti. Doznavši, da sem zmagal, bil sem blažen. Veselje in družbi je minolo, gostje so se začeli razhajati. Tudi jaz sem hotel domov. Odhajajoči sem našel Lucijo na hodniku. Gorela je od radosti. — »Dovršeno je«, mi je šepnila, »vprašali so me svečano, da-li mi je Repušić po volji, a jaz sem rekla: Ni. Teta me je vprašala desetkrat, zakaj, da ga nočem, a ko me je teta zopet vprašala, zakaj, odgovorila sem, da ljubim drugega. Hoteli so izvedeti, koga; ali tega jim nisem še rekla, to povem jutri materi.« Deklica je hotela še dalje govoriti, ali naenkrat so se odprla vrata, Lucija je odletela mahnivši z roko — a jaz hitel sem ves blažen, da ti naznanim svojo srečo, svoje blaženstvo. Kaj, ali ni to cel roman?

(Pride še.)

dom v Galiciji. Govornik je očital vladi, da se ne briga za koristi Malorusov ter je izjavil, da bodo maloruski poslanci glasovali proti dispozicijskemu fondu.

Ministerski predsednik dr. K o r b e r je odgovarjal raznim govornikom; z njegovim govorom se bavimo nekoliko na drugem mestu.

Zbornica je na to vsprejela točke »ministrski svet«, »upravna sodnija« in »dispozicijski fond«. Poslednja točka se je vsprejela z 167 glasovi proti 102.

Nato je prišla v razpravo točka »prispevek k skupnim stroškom«. Tu se je oglašil za besedo posl. D a s z y n s k i, kateri je oostro napadal ministra za vnanje stvari.

Odgovarjal mu je dr. K o r b e r, kateri je rekel, da to ne spada pred poslansko zbornico, temveč v delegacije, ter da vnanja politika popolnoma odgovarja interesom avstrijskih narodov ter da je ista v popolnem soglasju z avstrijsko vlado. Ta izvajanja naravnost izživljajo na odgovor. Nujno potrebno je, da na slovanski strani ne ostanejo dolžni odgovora, pa ne le v delegacijah, ampak tudi v državnem zboru. Kar je Madjarom koristno, tudi Avstrijem ne bo v škodo.

Poslancu dru. Bartoliju v odgovor. Dr. Bartoli je v svojem govoru v proračunski razpravi trdil tudi, da se v sodnijski službi italijanski uradniki zastopavljajo za slovanski in to pod pretvezo poznanja jezikov. Prvič bi bilo to — če bi bilo resnično — popolnoma pravično in naravno, ako bi se oni laški uradniki, ki so tako indolentni, da se nočejo učiti jezika ljudstva, za katero so nastavljeni, zastopavljali! Drugič pa Bartolijeva trditev jednostavno prav nič ne odgovarja resnici. Ako je v takem okraju, kakor je pazinski, kjer laška manjšina skoraj popolnoma izginja pred hrvatsko večino, (kakor nam je sporočil naš večerajnji dopisnik) izmed 50 državnih uradnikov 45 Italijanov, potem se pač vidi na prvi mah, kako drzna je dr. Bartolijeva trditev o zastopavljanju laških uradnikov!! In to ne samo na sodnijah, temveč sploh v državnih uradih! Kako je se znanjem našega jezika pri italijanskih uradnikih, to zna pri nas že vsak otrok. Kakor pa smo omenili že zgoraj, bilo bi povsem pravično, ako bi se uradniki, ki ne poznajo jezika naroda, med katerim služujejo, zastopavljali! Ker, to je vendar najskromnejše, kar se more zahtevati od uradnika, da pozna jezik, v katerem mu bo občevati se strankami. Uradnik brez znanja jezika ljudstva je kakor krojč brez šivanke in škarij, kakor tesar brez tesla, kovač brez klavida itd. torej z jedno besedo: nezmisel. Trditev, da so avstrijski obmorske pokrajine italijanske, je neumna; istotako je neumna trditev, da stična primer imena Koper in Milje v Istri neopoznani.

Kaj naj rečemo o Bartolijevi linavščini, ko je trdil, da so pritožbe slovanskega prebivalstva na Primorskem, posebno v Istri in in na Tržaškem nepravične, da so marveč Italijani zatirani?! To je že skrajno!

Ako bi nam rekel to kak priprost, neolikan Italijan, bi mu tega ne zamerili, ker vemo, da ga ni tako blizu tako nevednega nižjega ljudstva, kakor je italijansko! Ali ako nam kaj takega trdi laški državni poslanec, torej svet laškega naroda, je to že nekaj hujega nego neumnost! Kaj takega se more ponavljati le v narodih, ki so skozi in skozi demoralizirani od najvišjega pa do najnižjega. O rezanju trt in o umorih Čočetov pa naj nam g. Bartoli kar molči! Do rezanja trt dovedli so uboge zavedene istrske kmete besni in fanatični laški agitatorji. Ne oporekamo temu, da so bili med uničevalci trt tudi sinovi našega naroda, a bili so to reregatje, katere so brezvestni laški agitatorji ščuvali na lastne brate, one brate, kateri so ostali zvesti svojemu p o s t e n e m u narodu. Glede Čočetov pa je vsem še v dobrem spominu grozni čin, ki se je pred par leti dogodil na morju pred Sv. Križem! Istotako je vsem dobro poznano izzivalno vedenje čočetovskih ribičev, ki uničujo ribolovstvo ob avstrijski obali, in ki so tu prepotentni, kakor da bi bili oni gospodarji, domači ribiči pa sužnji, ki živijo od njih milosti!

O položaju. Gospod K o r b e r se je večeraj oddahnil: z rešenjem točke »dispozicijski fond« je spravljena kočljiva in odlojna točka pod proračunsko streho. Ni se pa oddahnil samo gospod K o r b e r, ampak tudi oni, ki bi se hoteli kazati opozicijske, a zahteva od njih njihov interes, da glasujejo g. K o r b e rju

zaupanje. To pa je večina nemških strank. Da, za označenje političnega položaja in »neutrnosti« gospoda K o r b e rja je prevažen moment, da je bilo onih 167 glasov, ki so bili oddani za dispozicijski fond, sestavljenih iz samih neslovanskih glasov, ako abstrahujemo od Poljakov in čeških fevdalcev, od katerih poslednjih pa — bodimo pravični — že po njih tradicijah in njih položaju ni prav pričakovati, da bi demonstrativno nastopili proti vladi v hipu, ko se ista vlada hvali, da hoče izvesti pravno akcijo in — zvršiti torej emineatno patrijotično delo! V obče se torej lahko reče, da so bili Nemci za, Slovani pa pr ti dispozicijskemu fondu, da so torej prvi izrekli g. K o r b e rju zaupanje, drugi pa ne! A mi menimo, da ravno Nemci niso prehitri z izrekanjem zaupanja komu, ki ga ne zasluži, in še manje so Slovani iz tako trdega lesu, da bi komu odrekli svoje zaupanje, ako je zasluži. Za to so premeški, prepošteni in presentimentalni! Z mirno vestjo rečemo lahko torej, da so eni in drugi opravičeno glasovali tako kakor so: Nemci za, Slovani pa proti K o r b e rju.

Po domače povedano: Nemci vedo, da jim je zaščitna K o r b e rjeva zagotovljena, Slovani pa — in to je logična konsekvence — ne verujejo v njega neutrnost!

Ali jedno moramo priznati g. K o r b e rju: vztrajnost njegova v zatrtjevanju svoje »neutrnosti« je naravnost občudovanja vredna. Tudi večeraj, v razpravi o točki »dispozicijski fond« jo je zatrlj z najzbranejšimi besedami. Z nonšolanco, kakoršnje ni zmožen vsaki ministerski predsednik, se nimalo ne briga za dejstvo, da njega lastna dejanja glasno oporekajo temu, kar govori njega beseda — in govori dalje o svoji neutrnosti.

Večeraj je jemal tudi v svojo obrambo tisto ustavo, katero je nedavno temu, v nekem lepem govoru svojih, že videl v globokom propadu in jej je že skoro pel »de profundis«. Sedaj se pa mu ista vidi zopet še najpripravnejša za pomirjenje narodov. Samo nekaj malega se zahteva od teh poslednjih — zmeraj najbodo! In mož, ki to priporoča strankam, je načelnik kabineta, v katerem sedi naučni minister, ki je pohvalil Nemece, da so se v celjskem vprašanju pokazali tako — zmerne. Pač se ne moremo ubraniti misli, da ima K o r b e rjeva vlada v zalogi dvojno umevanje zmernosti. Glede Slovanov velja navaden normalen pojem: zmeren je tisti, ki zahteva kolikor le možno malo. Za Nemece pa sta si gg. K o r b e r in Hartl konstruirala poseben pojem zmernosti: odrekati Slovanom še tisto malo, kar zahtevajo v svoji resnični zmernosti. Čudnega kroja neutrnost to — kaj ne?! — Gospod K o r b e r sicer ne zahteva zaupanja, ker njegova vlada ni parlamentarna, zahteva pa, naj zbornica veruje v njega resne namene in naj veruje, da se v dosego teh namenov hoče posluževati le lojalnih sredstev! G. K o r b e r torej ne zahteva zaupanja v konstitucionalnem zmislu, ali zahteva pa — zaupanja. Ekscelence, to je igra z besedami. In lepe besede igrajo res veliko vlogo v Vaši metodi vladanja! Narodi pa, ki si resnično žele mirnejih razmer, vedo, da do pomirjenja morejo pomagati v prvi vrsti — lepa dejanja!

Tržaške vesti.

V znamenju — smešnosti. To jedno treba pripoznati: sodobni Slovenci znajo biti dosledni in neizprosnosti v praktičnem izvajanju svojega prepričanja. Izvajajo je povsodi, v velikem in malem, v potrebnem in nepotrebnem, blizu in daleč, in do skrajnih konsekvenc. Pred to nepremičnostjo v mišljenju in prepričanju ne ostaja nedotaknjeno nobeno narodno podjetje, nobena javna ustanova in — noben dijak....

Ne verujete? Čitajte le »Slovenski Narod« in »Slovenca«! Videli boste, kako oba z najresnejšim licem, nagubancem čelom, izrazom najglobljeje prepričanja v obrazu, in iskričim očesom, izrazujočim morečo skrb, bijeta boj ob vprašanju: ali naj bo prihodnji ravnatelj hrvatskega gimnazija v Pazinu — klerikalni ali liberalni?!

Hvala Bogu! Slovencev napredek je stalen in je objel sedaj že hrvatski gimnazij v borni Istri! Ker pa se bojimo, da tega boja ne bo možno tako hitro in do zadnjega izvojevati in utegniti na gimnaziju v Pazinu precej časa besneti vihra med dvema svetovnjima naziranjima, bi svetovljani mi — da bo evidenca laglja in pa zasledovanje boja ter

šans do zmage — naj bi vsakemu dečku, čim se je izrekel za to ali ono svetovno naziranje, pritisnili pečat na primernem vidnem kraju in naj bi se potem na rečenem gimnaziju ustanovile — liberalne in klerikalne paralele. Do odločitve, do definitivne zmage tega ali onega naziranja, pa naj bi bila nameščena dva ravnatelja, dn bo vodstvo objektivno: klerikalec naj paralizuje liberalca, liberalca klerikalca! To bo balanciranje! Seveda bo treba paziti, da ne bo klerikalec ni za en gram bolj klerikalni, nego liberalca liberalen in vice versa.

Samo nekaj naš skrb pri tem in vzbujaj v nas bojazen, da naš nasvet ne bo prav izvedljiv. Ravnatelj bosta bržkone Hrvata; ker pa Hrvatje niso še tako »naprej« v kulturi kakor smo — hvala Bogu in našemu dobremu geniju — mi Slovenci, bojimo se, da za mesti ravnatelj sploh ne bo najti primerne klerikalca in liberalca...!

Sicer pa prepuščamo tudi to skrb gospodi v Ljubljani; oni že vedo, kako treba!

Sami krivi!! Večeraj smo dali prostora opravičeni tožbi radi trdosrčnosti in naravnost ekscesivnega egoizma mnogih hišnih posestnikov, ki svojega stanovalec sploh ne smatrajo kakor drugo enakopravno pogodbeno stranko, ampak jednostavno kakor objekt izmoghovnja!! Opravičena, stokrat opravičena je ta tožba in mi bomo se svojimi skromnimi močmi radi podpirali vsako akcijo v ta namen, da se ta krivica popravi, ali vsaj ublaži.

Toda mi ne moremo tržaškemu ljudstvu priznati očitanja, da je tudi samo krivo na tem stanju stvari. Je-li mestni zastop kedaj kaj ukrenil, da bi se moč takih hišnih posestnikov zavezila in da tudi stanovalec dobi obrambenih sredstev nasproti lastniku?! Nikoli! Mari se pa je trž. ljudstvo kedaj zganilo proti takemu, svojo dolžnost do ljudstva tako zanemarjajočemu občinskemu zastopu?! Nikoli! Narobe: kadar-koli je večina v mestnem svetu grehe svojega gospodarstva hotela prikriti z narodnimi demonstracijami proti Slovincem, kadar je hotela pozornost obrachati od svojega neracionalnega gospodarstva, vsikdar jej je šlo to tržaško ljudstvo v svoji slepoti na roko in je demonstriralo proti nam, mesto da bi bilo proti njim, ki so vsikdar dajali potuho raznim izmoghovaleem in ki so tudi hišnim posestnikom dajali pretveze za neprestano vihanje najemnin!!

Ko je šlo za zvišanje takoiimenovanega najemniškega krajcarja, kdo se je vpiral tedaj? In ne pozabimo, da so to zvišanje mnogi posestniki hiš prav »modro« porabili: niso zvišali najemnine le za toliko, kolikor je porasla davščina, ampak več, da jim je zvišanje davka postalo v »blagoslov«. Edini slovenski zastopniki so se vpirali! Nota bene: to so zastopniki okolice in ne mesta. Okolice pa ni posebno zadelo rečeno povišanje, ker okolice ne plačuje toliko najemniškega krajcarja, marveč hišno razredno davek! Vendar so se potegnili naši in edini, ker se jim je vihanje najemniškega krajcarja videlo neodpustno z ozirom na prekerno gospodarsko položnje, v katerem se nabajajo nižji in srednji sloji mesta. A kako jim je vračalo to tržaško ljudstvo? Mest. da bi jih — iz hvaležnosti in v lastnem interesu — moralno podprlo, se je vsikdar pridruževalo gonji proti njim in jim kvarilo poštena prizadevanja.

Tudi vprašanje razmerja hišnih stanovalecev bo možno rešiti v zmislu pravice in pravičnosti še le potem, ko bomo imeli občinski zastop, ki se bo zavedal svojih dolžnosti do ljudstva in ki bo imel tudi voljo za vršenje teh dolžnosti. Da pa nimamo takega občinskega zastopa, je zopet krivo ljudstvo samo in zato smo opravičeno zapisali na čelo tej notici: Sami krivi!

Vendar! Čujemo, da je z današnjim dnevom moralo zapustiti službo tramvajske družbe še zadnjih 5 italijanskih podanikov, ki so bili nameščeni v vnanji službi, to je, kakor zavirači ali sprevodniki.

Dobro. Ali s tem nismo še zadovoljni. Sedaj bi radi vedeli, da-li in koliko je še regnicolov v notranji službi?! Ljudje govore, da jih je precej. Mi se ne brigamo za to in nam je čisto vsejedno, ali ima družba po pogodbi pravico ali je nima, najemavati tudi tuje podanike! Mi se tudi ne menimo za očitanja kekega socialista, ako nam očita, da je to nehumano, ako se siromak-inozemec preganja; mi smo in ostanemo na tem stališču: dokler je domačinov, ki so brez dela in zaslužka, naj ne jedo tukaj kruha tuje!

Čudna humaniteta to, če se mi smili tujec, domačin pa ne, kateremu isti tujec jemlje kruh iz pred ust! Bi-li bil humanen takov oče, ki bi sopal otrokom sosedu, svoje pa bi puščal ginevati gladu?!

Hvala na taki humaniteti! Socialisti naj jo obdrže za-se, če res hočejo dobro našemu ljudstvu!

P. S. Pred zaključkom lista pa so nam sporočili od druge strani, da so ona petorica regnicolov sicer res dobili obvestilo, da jim bo oditi iz tramvajeve službe, ali za odhod da jim je dovoljen »respiro« — lepih šestih mesecev! To bi pa bilo toliko, kolikor: operi mi kožuh, a ne zmoči ga nikar!

Glavni vojaški nabor v Trstu. Glavni nabor rojenih v letih 1881, 1880 in 1879, toliko pristojnih v Trst kolikor vnanjih, bo v Trstu v dnevih 14., 15., 17., 18., 20., 21., 22. in 24. marca, vsaki dan od 8. ure zjutraj v mornarski vojašnici, in sicer po tem le redu: vnanji obvezanci (kakih 180) dne 14. marca. I. razred (rojstvo leto 1881) število žreba 1 do 237 dne 15., št. 238 do 474 dne 17., št. 475 do 710 dne 18. marca. — II. razred (rojstvo leto 1880) št. žreba 2 do 374 dne 20., št. 375 do 738 dne 21. marca. — III. razred (rojstvo leto 1879) št. žreba 4 do 315 dne 22., št. 318 do 655 dne 24. marca. Iste dni se bodo reševale prošnje za enoletno dobrovoljstvo (ne glede na to, ali so dotični aspiranti navzoči ali ne) in radi oproščenja od redne prezenčne službe. Obvezanci za nabor imajo priti točno, ako ne, morejo biti kaznovani z globami od 20 do 400 gl., oziroma z zaporom. Oni, ki bodo potrjeni, imajo dokazati svojo eventualno sposobnost za službo pri stojih in kotlih, ali pripradnost svojo k gozdnarstvu, uporabnost za službo v hlevu, ali svoje službovanje kakor mornarji. Vstop v naborni lokal bo dovoljen samo proti izkazu s posebno legitimacijo. Oni naborni obvezanci, ki do 12. marca ne dobe te legitimacije, naj jo reklamirajo v oddelku magistrata za vojaške stvari (Via Muda vecchia št. 2).

Aretiranje zločincea. Na pustno nedeljo zvečer bil je 23-letni delavec Alojzij Raguzinovič težko ranjen v neki gostilni ulice Castaldi.

Istega večera je bila namreč v dotični gostilni neka prevesela družba, ki je nekam preveč pela in pila, a vse premalo plačevala. Ko se je natakarkju pričelo dozdevati da je že dovolj ali še celó preveč litrov postavil na mizo pred vedno žejne goste, stavil jim je predlog, da bi čez prvo »lifrengo« litrov napravili obračun, ter da bi pivci, samo tako radi veče jasnosti računov, ali prav za prav radi premalega kredita, ki so ga uživali pri natakarkju, lepo plačali, kar so popili. Natakark je rekel, da bi jim bil pripravljen odpreti nov »conto«, ako bi vsprejeli njegov predlog. Tako natakarkjevo govorjenje pa ni bilo pivcem prav nič všeč, menili so namreč, da pustna nedelja ni ravno primeren čas za to, da bi se delalo kar dvojne račune. Radi tacihi diference v naziranjih je navstal rays in kavs, kar pa drugim gostom, ki so bili v gostilni, ni bilo nič kaj všeč, kljubu temu, da je bila pustna nedelja, ali pa morda ravno radi tega.

Pojavili so se najprej glasni protesti, kar je slednjič končalo s tem, da so ostali gostje v lepi slogi z natakarkjem ono družbo v kotu, ki je delala zgago in ni hotela plačati, postavili na »luf« po vseh tozadevnih pravilih. Tu pa se je komedija kar najedenkrat prelevila v tragedijo. Jeden izmed onih, ki so pomagali natakarkju, zgoraj omenjeni Raguzinovič, zgrudil se je zaječavši na tla, ranjen z nožem na levem boku.

Prenesli so ga v bolnišnico, kjer je pozneje povedal, da je bil njegov ranilec 20 letni težak Ivan Stančič iz ulice Scalinata. Redarjem se je večeraj zjutraj posrečilo uloviti tega tička in spravili so ga v zapore.

Drobne vesti. Ponesrečen železniški čuvaj. 51-letni čuvaj železniške proge blizu grljanske postaje Ivan Črnaogoj je večeraj zjutraj ponesrečil. Ko je prihajal tovrtni vlak, vozeči proti Trstu, zapazil je Črnaogoj, da je sredi tira pozabil odvzeti neko znamenje in je hitel, da še pred prihodom vlaka na dotično točko, popravi svojo zamudo. Vlak pa je bil hitrejši od njega ter ga je vrgel na tla tako, da je revež padel izven tira. Zlomil si je o tem ramo in se pobil na raznih mestih telesa. Reveža so naložili na vlak ter ga spravili v mestno bolnišnico.

Roko si je obstrelil 30 letni kmetovalec Fran Gombač iz Postojne. Našel

je bil narareč v gnojnišnici neko patrovo, po kateri je potem toliko časa tolkel, dokler je eksplodirala in mu hudo ranila roko. Prepekljali so ga v našo mestno bolnišnico.

Dražbe premalčin. V soboto, dne 1. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premalčin: v Rojanu št. 3, hišna oprava; v ulici del Pesce št. 2, hišna oprava; v ulici Aequodotto št. 19, vino; v ulici Torrente št. 10, hišna oprava in razno; v ulici Kandler št. 4, hišna oprava; v ulici Caserm št. 4, hišna oprava; ob 11. uri: na starem trgu št. 2, manifakturno blago; na malem trgu št. 2, manifakturno blago.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6.0 ob 2. uri popoldne 10.7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 753.9 — Danes plima ob 0.18 predp. in ob 0.8 pop.; oseka ob 6.48 predpoludne in ob 6.7 popoldne.

Društvene vesti.

Veliki jubilejni koncert »Slovenskega pevskega društva« bo dne 16. marca t. l. v gledališču »Armonia« v proslavo 25 letnice delovanja društvenega pevovodje, g. Srečka Bartelja, na polju narodnega petja. Društvo je želani v poletju namerjalo proslaviti ta jubilej, a opustilo je to misel iz praktičnih razlogov.

Program, katerega priobčimo prihodnjič, je izredno bogat in lep ter obeta obilega umetniškega užitka. Društvo ni štedilo ni truda ni troška, samo da dostojno proslavi ta toli redki jubilej. Kakor nam javljajo, vlada tudi v drugih mestih veliko zanimanje ter se je že prijavilo nekoliko udeležencev iz Ljubljane, Gorice, Pulja in celo iz Zagreba. Nadejamo se tembolj, da ne bo peveva v Trstu in okolici, ki ne prihiti dne 16. bod. meseca v gledališče »Armonia«, da se navžije umetnosti ter s tem tudi počasti moža, ki je celo četrtoletje svoj svobodni čas žrtvoval naši slovenski pesmi.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Občinske volitve v Pazinu.** Tu podajemo dragi dopis, ki nam je prišel iz Pazina o tamošnjih občinskih volitvah:

Italijani so svojo zmago — oziroma zmago vlade — v prvem razredu »proslavili« s poulično demonstracijo, dočim je bilo o volitvah v drugem in tretjem razredu, ko je zmagala naša stranka, vse mirno in v najlepšem redu, kar dokazuje v novič, kje so provokaterji in kje elementi miru, kateri je v naši pokrajini v resnici kulturen narod in kateri si ta naslov le prisvajajo po krivici! Takih zmag naj se le veselijo Italijani, ali preverjeni naj bodo, da bo tudi teh zmag jedenkrat definitivno konec in če ne prej, vsaj takrat, ko naš narod dobi primerno število svojih uradnikov in ko vladi tudi ob najboljši volji ne bo več možno se svojimi državnimi uradniki fabricirati laških zmag v naših občinah. In da je tudi to zmago fabricirala vlada, dokazano je v številkah: Za našo listo je bilo v prvem razredu oddanih 48 glasov, za laško pa 70; ako od tega poslednjega števila odbijemo kakih 40 (bilo jih je še več) uradniških glasov, vidimo, da bi bili dobili Italijani komaj 30 glasov, mi pa 48 in bi bili tako zmagali z najmanj 18 glasovi večine. Radoveden sem, da-li dr. Bartoli porabi v državnem zboru tudi ta dokaz, da dokaže, prvič: kako vlada zatira Italijane ter protežira naš narod! In drugič: laški značaj naše občine!

Demonstracije, katera se je vršila na večer po zmagi Italijanov v prvem razredu, udeležili so se tudi trgovci in celo jeden advokat, ki je zvest prijatelj zloglasnega Krstiča in kateri — da-si advokat — niti ne zna, kako mora biti sestavljeno pooblastilo za volitev in se je ob tej priliki grozno blamiral. — Seveda so laški demonstranti, kakor je njih navada, prepevali izzivne pesmi ter na vse grlo rjuli njih »evviva«.

Državne uradnike ni prav nič motilo — da ne bi volili za laško listo — dejstvo, da so mej laškim mestnim prebivalstvom skrajno — da ne rabimo hujega izraza — neprijubljani ter da jih ti — kakor se je nedavno temu izrazil tudi neki trgovčič — pitajo s parasiti ter da jih laški trgovci in laški hišni posestniki gulijo kolikor se da.

Simptomatično je, da je bil v prvem razredu izvoljen tudi jeden državni uradnik in sicer tukajšnji glavni davkar, proti kate-

remu je bilo od naše strani že neštevilno pritožeb radi njegove jezikovne intrasingentnosti. Na podlagi tega slučaja sklepajo lahko sedaj kompetentni krogi: kdo politizira tu, ali hrvatski ali laški uradniki?!

Ker govorim ravno o uradnikih, omenim naj še, da so vsi tukajšnji davčni in sodni uradniki Italijani, kar tudi izborna ilustrira naše žalostne razmere.

× **Iz Tolmina** smo bili prejeli na odprto pismo gospoda Ivančiča v št. 33. našega lista nastopno izjavo, katero pa zbok homatij, ki smo jih imeli v Trstu, priobčujemo še le danes:

Mesto da bi se bili oglasili v stvarno kmetijsko razpravo, vrgli ste se, g. Ivančič, na osebno-zasmehovalno polje, kamor Vam pa ne bom sledil, izvzemši par opazek v prvo in v zadnje.

Obrekovanje, proti kateremu protestujem najodločneje, žuganje z oblastnjami, razni izgovori ne dokazujejo še Vaše delavnosti, ampak ravno nasprotno. Niti hudobni pastirji, niti malomarni interesenti Vas ne morejo opravičiti, kajti tudi nasad na g. Devetakovi »guni«, ki Vam je pred pragom, priča o Vaši skrajni zanikernosti, tako, da niti etičet ni treba, ker je vse prerašeno s plevelom in navadno prejšnjo travo.

V odprtem pismu svojem pišete, da Vi hočete dvigniti ugled dotične nakupovalne komisije, če ravno pojdete v žrjavico po kostanj — za druge. To se pravi: sebe kazati svetu nedolžnega, nedostatke zvrčati nadruge, obče pa pripoznati krivdo komisiji. Sicer bi ne bilo treba hoditi za druge v žrjavico po kostanj. Vidite, g. Ivančič, kako težko je braniti slabo stvar. In res je dotična nakupovalna komisija, katere člen ste bili tudi Vi, nakupila slabo, bolno in jalovo živino. Na bovškem je konstatirana kužna bolezen, v tolnjski okolici ste 2 junici poginili. Vi ste kmetovalcem garantirali breje junice, iste so pa večinoma jalove. Sedaj jih prodajajo v občutno izgubo v mesnice. In tako živino bodo morali dotični kmetovalci drago plačati! Ali se pravi to: z državno in deželno podporo podpirati kmeta in povzdigati živinorejo! Ali nista s tem oškodovana dežela in kmet? Tembolj, ker oni, ki je bil prevarjen, izgublja zaupanje in veselje do napredka.

V odprtem pismu kričite: »Nazaj ni pota«. Dobro; grem za 1 točko naprej: 11. Shodi, ki jih sklicujete, pa ne držite, in kmetijski pouk sploh.

Sedaj pa z Bogom na osebne polju ter na svidenju na stvarnih kmetijskih razpravah, če tudi bodo, kakor junaško v odprtem pismu trdite, oblastnaje mesto Vas odgovarjale. Zmaga ne bo mogla biti Vaša, ker ste jo popihnil, prepustivši oblastnjam bojevanje proti meni.

Tolmin, 15. febr. 1902.

Andrej Vrtovec.

× **Družbi sv. Cirila in Metodija** za Istro je tovarna za družbine žveplenke doposlala te dni 2154 K kakor čististi dobiček za dobo od 1. julija do 31. decembra leta 1901.

× **Novo kopalništvo v Opatiji.** Društvo, ki ima upravo zdraviliščenih zavodov v Opatiji, je sklenilo, da še to leto prične graditi novo veliko kopalništvo z vsemi modernimi potrebami in udobnostmi.

Kopalništvo bo stalo kakih 400.000 K in bo dovršeno 1. 1903.

Vesti iz Štajerske.

— **Katoliško-politično društvo za slovenjebistrijski okraj** je imelo dne 23. t. m. zborovanje v Poljčanah. Na shodu je — med drugimi — govoril tudi posl. Robič o celjskem vprašanju. Na shodu je bil vsprejet nastopni sklep:

»Državnim poslancem se naroča obstrukcija, ako bi nastala nevarnost za slovensko gimnazijo v Celju; g. Morseyu se izraža nezaupanje in ogorčenje, ker je glasoval proti koristim svojih slovenskih volilcev; do vlade se izreka zahteva, da se trgovinska pogodba z Italijo ne ponovno.

Vesti iz Koroške.

× **»Narodni dom«** v Velikovecu. Dne 22. m. m. je bil torej preimeniten za narodno stvar. Tamošnja posejilnica je namreč kupila največ in najlepšo gostilno v Velikovecu. To bo »Narodni dom« v Velikovecu, središče narodno gospodarskega gibanja za vso okolico. Sovražniki so kar zbesneli, ko so izvedeli o tem nakupu.

— **Lepo — seme!** V Goreah pri Št. Vidu v podjurski dolini so imeli te dni požar. Zapalila pa je domača služabnica, trinajstletna Ana Kulter, ki je na glasu, da je že popred zapalila na štirih krajih in nekje ukradla 100 goldinarjev.

Pa tej požigalki še ni bilo dovolj, da je v Goreah zapalila skedenj, ampak je tretji dan zanetila pod posteljo v hiši, da bi zgorela tudi hiša in potem gotovo vsa vas. Na srečo so ljudje še o pravem času zapazili dim in udušili ogenj.

Lepo seme je to — to dekletce! Iz tega utegne še »kaj« postati!

× **Mlekarna v Št. Jakobu v Rožu** je imelo te dni svoj občni zbor. V minoletem letu je od 78 udov dobila 90.437.5 litrov mleka in je izplačala zanje 8139.97 K. Mlekarna je imela sicer v minoletem letu izgubo, ker je tudi med popravljanjem vodovoda in mlekarničnih prostorov sirila in se je v tem času izdelani sir pokvaril. Nekaj čez 800 K izgube, ki ni bila pokrita z deleži, so poravnali odborniki. Če ne pride kaka nesreča, bo v enem letu vsa izguba povrnjena.

Književnost in umetnost.

Razpis nagrad za kompozicije. Založništvo »Novih akordov« razpisuje s tem 3 častne nagrade za tri najboljše izvirne, še ne objavljene kompozicije v zneskih po 20 kron, in to:

1. nagrada za najboljšo koračnico ali najboljšo skladbo za ples v priredbi za klavir;

2. nagrada za najboljšo skladbo za klavir, v kateri je uporabljen slovenski narodni motiv.

Ta skladba ne sme obsegati več od 5 strani v obliki »Novih akordov«.

3. nagrada za kompozicijo sledeče, po g. Antonu Aškercu »Novim akordom« posvečene pesmi, in sicer za jeden glas in klavir:

POSLEDNJA NOČ.

Še en poljub dekletce mi daj!... ostani, z bogom vekomaj!

Noojšnjo noč, posledajo noč od tebe moram daleč proč!

Le mesec bo tovariš moj, in zvezd na nebu blelih roj

mi svetil bo na teano pot ko pojdem sameat sam odtod...

Saj davno vem, saj dobro vem, da jaz te ljubiti ne smem...

Poslednjič v črne ti oči pogled se moj naj potopi!

V to hladno noč, skozi sneg in led od tebe moram v tuj svet...

Še en poljub!... Roko podaj!... Ne bo me nikdar več nazaj!

Rokopisi naj se pošljejo do dne 1. maja t. l. uredništvu »Novih akordov« z izrečnim zazlankom, da so konkurenčne skladbe.

Skladatelji naj se ne podpisujejo na svojem rokopisu, ampak naj priložijo svoja imena v zaprtem kuvertu, na katerem bodi zabeležen nekak moto, ki naj se zapiše tudi na dotično skladbo. Vsakemu skladatelju je prosto konkurirati za vse 3 nagrade.

Skladatelj, čigar kompozicija dobi eno izmed razpisanih nagrad in čigar skladba se objavi v »Novih akordih«, prejme vrhu tega še običajni sotrudniški honorar.

Založništvo si pridržuje pravico, da tudi skladbe, ki ne dobijo častne nagrade, objavi proti običajnemu honorarju v »Novih akordih«.

Kompozicije bo ocenjevala posebna, za ta slučaj izbrana jury.

V Ljubljani, dne 1. svečana 1902.

Založništvo »Novih akordov«.

Gospodarstvo.

Goriško gospodarsko društvo.

Včeraj se je vršil v Gorici posvetovalni shod za ustanovo goriškega vinarskega društva za slovenski del dežele. S tem se je napravil prvi korak za zboljšanje žalostnega stanja naših vinogradnikov. Društvo bo imelo sledeče glavne namene:

1. iz grozolja svojih udov napravljati vino po racijonalnem, trgovini ustrežajočem načinu;

2. to vino skupno hraniti, po kolikor-mogoče visoki ceni prodajati ter skrbeti, da dobi goriško vino v svetu dobro ime;

3. s poukom in drugimi sredstvi povspetovati vinogradništvo;

4. nabavljati vinogradnikom potrebne stvari in

5. braniti interese vinogradnikov.

Društvo se razdeli v podružnice, ki se ustanovijo povsod tam, kjer bo zadostno število udov; in napravljalo bo na pristojnih mestih vinske kleti, a pri vsaki podružnici grozdna zbirališča. Včeraj se je volil odsek, ki naj pripravi pravila, drugi odsek pa se je volil, da pripravi vse potrebno za poskušnjo vin, ki bi se vršila ali za časa ustanovnega občnega zbora, ali pa v jeseni, kar odloči odsek. Pripomniti moramo še, da se je vršil ta sestanek v popolni bratski slogi. Tu ni bilo čuti ne liberalstva ne klerikalstva, če tudi sti bili obe stranki močno zastopani. Vsem je bilo na srcu jedino le: pomagajmo kmetu, ki propada! Zato kličemo: slava zborovalcem! Bog daj, da ostanemo tudi nadalje tako složni! Potem gotovo dosežemo namen, ki ga imamo!

Brzobjavna poročila.

Nemiri na Španjskem.

PARIZ 27. (B.) »Tempus« poročajo iz Madrida, da se cenijo škode, ki so jih zadnji nemiri povzročili v Barceloni in okolici, na kakih 40 milijonov peset. Štrajkujoči delavci sami imeli so kakih 5 milijonov peset škode.

Iz Španjskega parlamenta.

MADRID 28. (B.) Poslanska zbornica zapričela je včeraj razpravo o zakonskem načrtu glede španjske banke.

Štrajk na Francoskem.

PARIZ 27. (B.) Neka oficijozna nota pravi, da bo uprava prisiljena naročiti užigalice v inozemstvu, ako bo še nadalje trajal štrajk v tovarnah užigalice, katere tovarne so v režiji države.

Stanje grofa Tolstega.

JALTA 27. (B.) Zadnji buletin o stanju grofa Tolstega pravi, da je bitje žile in temperatura zadovoljiva. Otekljivost nadaljuje in je telesna slabost precejšnja.

Državni zbor.

DUNAJ 28. (B.) — Zbornica poslancev. — Predno je prešla na dnevni red, je zbornica razpravljala o nujnem predlogu socijalnih demokratov, naj se v 8 dneh predloži novela k tiskovnemu zakonu.

Ministrski predsednik dr. Koerber je izjavil, da bo vlada, ki je iz lastne volje poprijela inicijativo v tej stvari, držala svojo obljubo. Ne more pa dopustiti, da se jej določi termin. Nujnost je bila odklonjena in zbornica nadaljuje podrobno razpravo o proračunu.

Pristni teran

razpošilja Jakob Pierobon v Vršanu (Orsera) v sodih od 30 l naprej, po 10 go'd. hl za družino in po 8 gld. hl za gostilno franko Trst. Informacije in uzorec pri Sankovič, ulica Valdirivo št. 11.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
na desni strani cerkve sv. Petra.
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tessa, vogal Via Limitanea
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje) in Via Riborgo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIKI ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na naš obrod ali železnico franko

Posojilno in konsumno društvo v Ricmanjih,
vpisana zadruga z neomejenim poročtvom

vabi svoje člene na

redno sobranje

ki bo

v nedeljo 9. marca ob 3. 1/2 uri popol.

v prostorih g. Jos. Kuret št. 55 v Ricmanjih.

Dnevni red:

1. Poročilo starešinstva.
2. Odlomitev letnega računa.
3. Določitev nagrade delavnim členom starešinstva.
4. Graditev »najjatskega doma«.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev starešinstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

RICMANJE 27. svečana 1902.

Starešinstvo.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé e. kr. častništvo, vladni, mestni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij in privatni uradniki, ki so udje kaknega penzijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnine, urednotne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.

Obrniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 7 I.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu,

Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se nanaša, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejeni vdobi 100 glđ. nagrade.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:

Sport & Salon najelegančnejši, najbogačejši na vsebini, v visokih in odličnih krogih, v društvih in javnih lokalih tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški družbinski list, ki vseprejema rodbinska, društvena, umetniška in športna poročila brezplačno.

Izhaja vsako soboto.

Naročiti se more z vsako številko in stane na leto:

navadna izdaja K. 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf.
luskna „ 40-40 Mk. „ 1 K 1 Mk.
krasna „ 100-100 Mk. „ 2 K 2 Mk.

Posamične številke proti plačilu v znakah.
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plöggasse 1.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmodernejše oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljnatih, jeklenih, zlatih in srebrnih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališča, kraje in morje z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 uvč. naprej.

Izbir povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih lornjet (očala, rocem za ženske) od 1 glđ. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem.
Cene jako ugodne. — Sprejemajo se poprave

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbir boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo, in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in pripravljane dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
- 12 sladčičarn, pekarn, tovarn za biškote in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine,

Mline, Podjetja za napravljane soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 glđ., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran 203, vogal Nerudove ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Stanje hranilnih vlog: 15 milijonov K.

Rezervni zaklad: okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdigujene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svoje davčno močje. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalnice in družega pohištva v vseh zlogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: desčice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograde, žične mreže, železne zatvorice na vreteno itd. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

„Andemo de Franz“

krēma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krēmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni cenai.

Josip Furlan, lastnik.

Važno oznanilo!

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti slavnemu občinstvu, da so dalmatinska črna, bela, Opolo in istrska vina, ki se prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana in stavljena pod stalno kontrolo zavoda za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr. avstrijskega ministerstva za notranje stvari. Zato se stavlja na vse sode in boteljke kontrolna in garancijska znamka za pristnost vina. To določbo je izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje stvari radi pregotove kvarjenja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in in konvalescentom, vsled česar se mora zahtevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem

Braća Buj,
Split-Trst.

Novi tržaški

pogrebni zavod!

Podpisani imajo čast javljati slavnemu slovenskemu občinstvu, da je gor imenovani pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da zamore prirediti vsakovrstnih pogreblov. V prodajalnici na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno »Armonia«) ima strankam na razpolago vse potrebno za kinčanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške obleke, krste sveče itd. Pripravljajo se vsakovrstnih slovenskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se postreže tudi s pravičnimi nagrobnimi napisi.

Nadejajoč se, da nas sorojaki obiščejo pri vsaki žalostni priliki se belježi udano

Pogrebni zavod.

Ivan Angeli

ulica Ca nle 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenik tudi malih, Angleške ščetke za čistiti obuvah, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete za parfumovanje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.